

Építészeti műszaki leírás a „Szombathelyi Weöres Sándor Színház új épülete” építészeti és városrendezési ötletpályázathoz

1. Tervezési helyszín

Az új színház elhelyezésére kijelölt terület jó választásnak nevezhető. Egyrészt a város egyik legfrekvenciáltabb helyén található, továbbá Szombathely kultúrtörténeti hagyományai is indokolják az új „Kulturális Centrum” e területen történő kialakítását.

A Károlyi Antal által tervezett Művelődési és Sportház számunkra Műszaki állapota ellenére fontos épület, mely avult korát tekintve is értéket képvisel. Feltételezzük, mely a területen található, szintén Károlyi Antalhoz köthető Szakorvosi Rendelő épülete kevésbé fontos az előbbi intézményekhez viszonyítva. Téri adottságait tekintve is nehezebben integrálható egy többnyire nagy tereket igénylő kulturális épületegyüttesbe.

A főtömeghez kapcsolt alacsonyabb keresztzárny furcsán szeli keresztül a teret, csatlakozva a megmaradt épületekhez. Keretbeépítésre törekvő magatartása ellenére esetleges összhatást eredményez, folyamatosan a szabadon álló épület koncepcióját idézve. Mégis, mint meglévő objektumot, úgy hisszük, hogy beruházási megfontolásból az épület bekapcsolható részét célszerű felhasználni az új épületegyüttesben.

A tér környezetében található épített környezet Pelikán Park, Gyöngyös Patak, inspiráló. Kevésbé szerencsésnek tartjuk a közlekedési utak jelenlegi kialakítását. A téren átvezető „kitérített átkötő út inkább esetleges, mint tervezett benyomást kelt.

2. Tervezéssel kapcsolatos alapvető döntések

2.1 A meglévő Sport és Rendezvényközpont épületét építészeti és funkcionális értéke miatt megtartandó épületnek tartjuk. A belső átépítésnél is a jelenlegi térszerkezethez igazodva kívánunk eljárni, a kor építészeti világának megőrzésével. Úgy hisszük, hogy a divatos „retro” korábbi korokat idéző trendisége helyett, egy őszinte, mai ízlés számára is figyelemre méltó épületbelső teremthető meg.

2.2 A volt Szakorvosi Rendelőintézet épületegyütteséből az objektum körülbelül 60 %-át képező magas épületrész megtartását javasoljuk. Döntésünket az épület műszaki, szerkezeti állapota indokolja. Telepítési koordinátái is egyeznek a Rendezvényközpontéval. A kedvező emelet magasságaik, jó állapotú tartószerkezet, a technikai modernizálást lehetővé teszi. Az épületrész megtartását gazdasági megfontolás is indokolja.

Az épületen belül a szükséges átalakítások, bővítések után egy teljesen új funkció került elhelyezésre. Megjelenésében is az új tervezett színház világához igazodik.

2.3 Közlekedés kialakítás

A kiíráshoz mellékelte, a terület déli oldalán tervezett körforgalmi csomópont megvalósítását elvi megfontolásból vetjük el. Egy belvárosi körforgalmi csomópont, mely nagy forgalmú út is tartalmaz - Petőfi Sándor u. - 18-as Honvéd u. – nem kívánatos belvárosi megoldást. A forgalmat lelassítja, irányokba vezetve szétszítja, a gyalogos átkelésnek bonyolult akadályt jelent.

Javaslatunk a fentiekkel szemben a belváros gépkocsiforgalmának csillapítása, melyet az

- átmenő forgalom gyors távozásával
- összehangolt közlekedési lámparendszer kialakításával
- kizárólag a kiszolgáló forgalmak biztosításával, azok ésszerű korlátozásával
- a gépjárművek lehetőleg szint alatti elhelyezésével

kívánunk elérni.

A fentiek lehetőséget adnak egy gyalogosbarát közlekedés, egy humánus városi élet megteremtésére, melyet a már kialakult új főtér és gyalogos utcák rendszere, de az új tervezett kulturközpont is indokol.

2.4 Városi közlekedési sugárút

(Sugár út – Markusovszky utca – Király utca – volt városi víztorony)

A fent említett utak által meghatározott irány centrális átvezetést jelent a városközponton keresztül érintve, illetve átszelve a már elkészült belvárosi gyalogos övezetet is. Ez az útirány feltehetően fontos volt az elmúlt század elején más közlekedési feltételek között.

Jelen időben is egy nagyon fontos útirány, de nem a gépkocsi, hanem a gyalogos és kerékpáros forgalom számára. A közlekedés koncepciójában ismertetett okok miatt a március 15-e téren átvezető gépkocsi utat megszüntetnénk – iránya egyébként is a tér mindkét végén kényszerűen torzított – a nyugati térfal kiszolgáló forgalmát célszerűen a Karinty Frigyes útról megoldva egy vegyes forgalmú térburkolatos útszakasz kialakításával.

A gépkocsik átvezetése a városközponttól távolabb lévő csomópontokon át javasolt. A térszint alatt mélygarázst terveztünk, mely a tér mindkét oldalán megközelíthető.

2.5 Az épületegyüttes és Pelikán Park kapcsolata

Az épületegyüttes koncepciójának kialakításakor, az egyes funkcionális egységek elhelyezése során előnytelen városszerkezeti helyzet jön létre a jelenlegi főtér és a park közvetlen kapcsolatát erőltetve. Meggyőződésünk, hogy a fenti két városszerkezeti elem összekapcsolása nem feltétlenül indokolt.

A két terület a város működése szempontjából más-más funkciót tölt be, ezért az - épület két oldalán elhelyezkedve - olyan koncepciót igyekeztünk megvalósítani, mely egyrészt a nagy létszámot vonzó „főtéri eseményekhez vonzódók” és a parkban a pihenést választók, valamint a patakparton szabadidejükben, csellengők számára is vonzó tud lenni.

3. Telepítés, funkcionális alapelrendezés

3.1 Koncepcionális elrendezés

A kiírás szerinti feladatot a Sport és Rendezvényközpont megtartásával és az SZTK épület toronyrészének felhasználásával kívántuk megoldani.

A tervezési terület déli oldalára helyeztük az új színházépület tömbjét, míg a kettő közötti területre az SZTK, illetve MSH közötti telekrészre a TV stúdiót telepítettük. A fenti elrendezés kedvező kapcsolatot biztosít a közönségforgalom számára és a személyzeti és gazdasági forgalom központos megoldására is lehetőséget ad.

Az SZTK épülettömbjébe a személyzeti öltözők színészöltözők, az adminisztráció nyert elhelyezést.

Főegységek terv szerinti elhelyezésben az átfedő funkciók megoldásában, és a hasonló rendeltetésű helységek egymás mellé sorolásában is előnyösnek bizonyult ez az elrendezés. A gépészeti és elektromos energia centrumok hasonlóan központi elhelyezésűek. Az épületegyüttes előtt alakítottuk ki a színház előtti városi életet biztosító „agorát”, valamint a tér északi oldalán a nagy létszámú ünnepségek megtartására alkalmas rendezvényteret.

A kettő között helyezkedik el az étterem, kávézó.

A tér alatti területen alakítottuk ki a személygépjármű parkolót.

3.2 Gazdasági forgalom

A gazdasági bejárat és a díszletszállítás zárhatóan és fedetten került kialakításra. Megközelítése a patakparti sétány felől történik. A sétány gépjármű forgalma csak és kizárólag az új kulturális létesítmény gazdasági kiszolgálása céljából lehetséges.

A díszletszállításhoz 2 darab rámpás rakodóhelyet alakítottunk ki. További 1 darab várakozó helyet a Markusovszky utcában a buszparkolók mellett helyeztünk el. A három leállóhely egyike szolgál a TV közvetítő kocsik parkolására is. A fenti járműforgalmat, illetve parkoltatást diszpécser koordinálja. Az étterem gazdasági forgalmát az első parkoló szintről oldottuk meg.

3.3 Személyzeti forgalom

Az intézmény személyzetet a patakpart felőli ellenőrzött személyzeti bejáraton keresztül érkezik. A színészek, illetve központi adminisztráció, valamint konyhai dolgozók a földszinti előcsarnokon keresztül haladva a megtartott épület alagsori szintjén elhelyezett ellenőrzőpontra érhetnek el helyüket.

A két megközelítési pont egyenes vonalban kapcsolódik egymáshoz.

3.4 Vendég forgalom

A színház fő megközelítése iránya a belvárosból – Király utca felől – biztosított. A színház előtti tér a város valamennyi irányából jól elérhető. A földalatti parkolóból az „agorát” az észak-nyugati sarkon szintben lehet megközelíteni. A színház és mélygarázs között lépcső és lift kapcsolat létesül, mely a szélfogóba érkezik.

A rendezvényközpont eredeti bejáratain át közelíthető meg az északi oldal felől - Markusovszky utca - míg a nyugati oldalról a város bármely oldaláról könnyen elérhető rendezvénytérrel.

A régi épület előtt egy fedett árkádot terveztünk, mely köztes térként működhet az intézmény és a külső tér között.

A TV stúdió bejárata a tér közepén szintén a fedett árka alatt érhető el.

A teljes intézményen a belső terek kapcsolódása révén észak-dél irányban az átközlekedés lehetséges.

3.5 Épület és külső terek kapcsolata

3.5.1 A színház előtt alakítottak ki a többcélú kültéri eseményekre szolgáló városi teret. A térre közvetlenül nyílik az előcsarnok, mely egy nagyméretű kapu eltolásával is egybekapcsolható a kültérrel.

Az „agora” északi határfala az intézményhez tartozó étterem, illetve kávézó. A déli részen egy vízlépcsőt terveztünk, mely felett a közlekedőkön padok helyezhetők el, a rácsos közlekedősávok között, telepített vízínövények között. A tér déli oldalát és a nagy forgalmú Petőfi Sándor utcát egy dús lombú kettős fasor választja el.

A nyugati oldalon három sorban lelátószerűen kialakított lépcsősort hoztunk létre, mely kedvező helyzetet biztosít a téren történő eseményekkel kapcsolatos szemlélődéshez.

Az így kialakult tér mindenféle kültéri mutatvány, kiállítás, gyűlés, térzene, színház, utcaszínház, cirkusz... stb. megtartására alkalmas, de lehet az étterem esetenkénti nagyméretű terasza is.

Az előbbi térről a nyugati oldalon található tereplépcsőn érhető el a felső rendezvénytér. A térfal keleti oldalát a rendezvény épület árka sorja zárja, a nyugati részen zöldsáv fasorral található. A felső rendezvénytér dél-nyugati sarkán javasoljuk a Hősi Emlékmű elhelyezését.

A nyugati térfal mentén - a meglévő épületek homlokzata előtt – 12 méteres sávban térburkolatot terveztünk. Ez lehetőséget teremt a háziorvosi földszintjén vendéglátó funkció elhelyezésére, melyek teraszaikkal kapcsolódhatnak a főtérhez. A tér telepített fasoraival, váltakozó zöld és burkolat felületeivel, víz és díszkert elhelyezésével igazi városi központ lehetőségét rejti magában.

3.5.2 A Pelikán Park felőli oldalán egy körülbelül 5 méter széles térburkolattal ellátott sétányt alakítottunk ki, kijelölt biciklipályával. Ez a tervezett út biztosítja a gazdasági feltöltés útvonalát is. Az útról több faszerkezetű gyalogos híddal kapcsolódunk a parkhoz, kihasználva azt a lehetőséget, hogy a színház próbatermei, valamint a rendezvényközpont nagyszínpada és nagypróbaterme a park felé nyitható.

Ennek kihasználásával akár alkalmi előadások, zenei vagy más, színházi események mutathatók be.

3.6 Gépkocsiforgalom megoldása

A mélygarázs a tér alatt található. A terület északi oldalán – a meglévő épület mellett egy lépcsőt és liftet magába foglaló személyfelvonót terveztünk. A garázs középső részén az - 1. szintről rámpán keresztül érhető el az „agora”. A mélygarázs délkeleti sorkán a színház szélfogója mellett helyezkedik el a harmadik feljáró.

A gépkocsi tároló személyforgalmát úgy terveztük, hogy nap közben külső forgalom zavartalan használata is megoldható legyen.

4. Az egyes főfunkciók ismertetése

4.1 Színházfunkció alaprendezése

A Petőfi Sándor utca oldalán egy kiállító terem került elhelyezésre, mely egyben jegyirodaként is működhet, valamint egyéb kulturális termék forgalmazásával is foglalkozhat. A földszinten található az információ és jegypénztár, valamint a ruhatárak. Az előcsarnok két oldalán helyezkedik el egy-egy lépcső és liftblokk.

Az első emeleten található a színházterem, valamint a stúdió megközelítése is lehetséges. A felső szinten a karzat, páholyok és stúdió felső szintű bejáratai találhatóak. Az előcsarnok északi oldalán helyezkednek el félemeleten az állandó büfék. Egy szinttel feljebb a színház eseti büféje található. A legfelső szinten egy leválasztható különvart – VIP – alakítottunk ki. A földszinti előcsarnokon egyenesen áthaladva a TV stúdió előterét, valamint a rendezvényterem előcsarnokát érhetjük el.

A külső személyzeti bejárat a Pelikán Park felőli oldalon található, a díszletbeszállítás kapuja mellett. Ezen az oldalon található a színpad és csatlakozó helységei, valamint a próbatermek, műhelyek, raktárak, s egyéb szükséges technikai helységek.

4.2 Egyes helységek kialakításának ismertetése

4.2.1 Nézőtér

A földszinten 11 soros nézőteret terveztünk, melyhez az emeleten karzat és kétoldalt 3-3 páholy csatlakozik. A nézőtér befogadóképessége földszinten 282 fő, karzaton 124 fő, összesen 406 fő.

A színpad nyílásmérete, nézőtér kialakítása kiírás szerint történt. A nézőtér és színpad között 30 fős zenekari árkot terveztünk, mely akár a színpadhoz, avagy a nézőtérhez is kapcsolható. A nézőtér méretarányának megválasztásával, szerkesztési módjával a kitűnő látási viszonyok megteremtése mellett a jó akusztikai körülmények biztosítása is célunk volt.

A hangosításhoz és világításhoz szükséges helységek a karzat mögötti sávban találhatóak. Zenei események hangosítása során a hangmérnök részére a karzat közepén, alsó két sorban a vezérlőpáholy kialakítása biztosított.

A nézőtér felett 3 világosító híd került elhelyezésre mozgatható hangterelő lemezek között elhelyezve. A főszínpad a közlekedő folyosóról a néző részéről elérhető, illetve fordítva, a szereplők a színpadról a nézőtere is megközelíthetik. Ennek biztosítására egy-egy lépcsőt terveztünk a színpad két oldalára.

4.2.2 Stúdió színpad

A stúdiószínház az épület emeletén található. Megközelítése mind az első, mind a második emeletről az előcsarnokból lehetséges. A színháztér mérete ~12x22m, kialakítása teljesen flexibilis használatot tud biztosítani, úgy a játszótér helyének megválasztásában, mint a nézők elhelyezésében, vagy a technikai kiszolgálást illetően. A színpad mögötti részen helyeztük el csatlakozó kelléktárat és tartózkodót.

A stúdió működése a nagyszínházban zajló eseményeket nem zavarja. Közönség forgalma a bejárat melletti közlekedés használatával a nagyszínházétól, akár teljesen elkülöníthető.

4.2.3 Közönséfgorgalmi területek

A közönség forgalmi terek kialakításánál összefüggő áttekinthető egymáshoz jó kapcsolódó térsort hozunk létre. A földszinten, az utcai fronton kiállító, közönségszervező, művészeti tárgyakat és eseményeket hirdető és árusító helyet alakítottunk ki.

A közönséfgorgalmi tervek intenzív kapcsolata az épület előtti térrel valóban egyediséget képez kölcsönözni a tervezett színháznak. Az előcsarnok végén található az egész intézmény teljes napi – és külső vendég forgalom – ellátását is biztosító kávézó – büfé.

Felette helyezkedik el – kapcsolódva mindkét előcsarnoki szinthez – a színházi büfé. Itt parti szerviz jellegű kiszolgálást gondoltunk.

Az előcsarnokból nyílóan, szeparáltan helyezkedik el az étterem, melyben pódium szintű fellépés is lehetséges, de közvetlenül kapcsolódik teraszával a színház előtti eseménytérhez is.

Az intézmény ruhatára a földszinten található, melyet az előtér forgalmától egy ülőbútor sorral szeparáltunk.

A ruhatár pultos szekrényes és csoportos boksos formában került kialakításra. A közönség liftjei térbe helyezett látványliftek, a VIP felvonó kivételével. A közönséfgorgalmi terek és a működési területek teljesen elkülönülnek, forgalmi keveredés nem lehetséges.

A művészek és színházi vezetők közönség által használt területeket könnyen érhetik el az öltöző épület fölépcsőházából a büfé, illetve mosdók előterébe nyíló ajtón át. Hasonlóan könnyen átvihetők azon kitüntetett személyek, melyek a színészek büféjét, társalgóját, öltözőjét meglátogathatják.

4.2.4 A színház főszínpadját a kiírás szerint alakítottuk ki, melyhez az előírt méretű hátsószínpad csatlakozik. A zsinórpádlás magassága az előírt méretek szerint került kialakításra. Az oldalszínpadok kialakításával baloldalon teljes szélességben és az előírt 14 méteres mélységgel, míg a jobb oldal esetében teljes szélességű és 4 méter mélységű teret hoztunk létre. A baloldali oldalszín pad és hátsószínpad közötti sarokba helyeztük a színház díszletraktárát.

A díszlettárolóba és oldalszínpadra közvetlen külön kapun történhet a díszlet beszállítás. Majd az összekapcsolt magas terek között – színpad, oldalszínpadok, hátsószínpad, díszletraktár, nagy próbaterem – a nagyméretű díszletek mozgatása könnyen megoldható.

Szakértőnkkel történt konzultáció, valamint a szakirodalomban történt tájékozódás alapján meggyőződünk, hogy az alkalmazott megoldás teljes értékű a színpad kiszolgálását tekintve. (lásd. Új Nemzeti Színház, MŰPA színpadja Magyarországon és számos más külföldi példát is). A magas tereknél 8 méteres belmagasságot terveztünk.

A fősínpad alatt helyezkedik el az alsó sínpad 5 méteres belmagassággal, hátsó oldalán a lógó díszlettárolóval. A különböző sínpad szintekre, zenekari árok szintjére, nézőtéri szintekre a két oldalt elhelyezett lépcsővel biztosítottuk a színészek és személyzet mozgását.

A sínpadok technikai felszereltségének ismertetését lásd a vonatkozó műszaki leírásban.

4.2.5 Próbatermek

A nagy próbaterem a sínpad szintjén a hátsó sínpad mögött nyert elhelyezést. A kis próbatermek az emeleti szinten találhatók 60 és 140 méteres alapterülettel a felvételi és hangkeverő stúdióval egyetemben

A színház próbatermi szintjét, úgy alakítottuk ki, hogy csatlakozzon a rendezvényteremhez kért 30 m²-es, illetve 60 m²-es próbateremsorhoz, ezzel lehetőséget biztosítva, hogy kölcsönösen igény és szükség szerint kölcsönösen használhatók legyenek az egyes termek.

4.2.6 Öltözők

A színház öltözőit a volt SZTK épület 2. és 3. emeletén, míg a 4. szinten a rendezvényterem csoportos öltözői nyertek elhelyezést. A színészek gyors mozgásának biztosítása érdekében a lépcsőn felül 2 darab normál és egy nagy alapterületű személyliftet helyeztünk el, hogy az esetleg terjedelmes jelmezekben közlekedő szereplők is gyorsan elérjék szereplési helyüket. Az öltözők mérete a programban megadott bontás szerint készült, felszereltsége az előírtak szerinti.

A sínpad szintjén helyezkedik el a sminkszoba, fodrászat, valamint a színészek és műszakiak tartózkodója. Innen mind a nagyszínpad, mind a TV stúdióban fellépő művészek könnyen elérik szereplésük helyét. A távolabbi rendezvényépület sínpadjához és stúdióhoz külön a sínpad mellett alakítottuk ki a színésztartózkodót. A próbatermek az előbbiekhöz hasonlóan könnyen megközelíthetők.

4.2.7 Jelmezkészítés és tárolás

A jelmezkészítéssel, tárolással, mosással, javítással, próbával kapcsolatos helység csoport a sínpadtér mögötti részen, az alagsori szinten található.

4.2.8 Díszletjavító műhelyek a díszlettároló, valamint nagy próbaterem mögötti területen található, ahol a helyszínen lehetséges javítások elvégezhetők, könnyebb szállítási gondok nélkül.

A díszlet beszállításához fedett zárható kétállásos beállót terveztünk 1,2 méteres rámpamagassággal.

A díszletek kirakodást követően könnyen szállíthatók a ~ 6 méter széles és 8 méter magas díszletszállító folyosóról a

- Rendezvényközpont színpadára,
- Rendezvényterem nagypróbaterembe,
- TV stúdiókba,
- Díszlettárba,
- Színház oldalszínpadára,
- Színház díszlettárolójába.

Továbbá a szállító folyosón elhelyezett állványzat is szolgálhat ideiglenes díszlettárolásra.

4.2.9 Dolgozói öltözők

Az öltözőépület alagsori szintjén található a műszaki és egyéb alkalmazottak öltözője férfi és női. Az étterem és konyhában foglalkoztatottak öltözője is itt található, elválasztva a többiektől. A gondnoki személyzet öltözője és tartózkodója a gondnoki raktár mellett található.

4.2.10 Az épület intézményeinek üzemeltetésével kapcsolatos irodák az épület 5. és 6. emeletén nyertek elhelyezést.

4.2.11 Színész büfé

Könnyen megközelíthető, az öltöző épület első emeletén található. A színész büféhez befejező melegkonyha csatlakozik, melynek ellátását a nagy étterem konyhájáról biztosítjuk, külön étellift segítségével. A büfé fogyasztóteréből lépcsőn át egy tetőtéri szintre juthatunk, melyet az öltöző épület emeleitől közvetlenül is megközelíthetünk. Itt lehetőség nyílik kikapcsolódásra, pihenésre is. Ugyanezen terület alagsori részén helyeztük el a színészeket szolgáló szauna és fitness helységét is.

4.3 Szombathelyi többcélú Rendezvényközpont kialakítása

4.3.1 Az épületek értékelése során megállapítottuk, hogy a Művelődési és Sportház épületét értékes épületnek ítéljük, fontos kulturális hagyománnyal. Úgy gondoljuk, hogy a közelmúltban megnyitott színvonalas sportcsarnok mellett is fontos szerepet képes betölteni a város társadalmi és kulturális életében élve a tradíció előnyével. Egyszerűen, de logikusan, kialakított térrendszere erkölcsileg nem elévült, csak fizikailag használódott el, műszakilag szorul korszerűsítésre. Úgy hisszük, hogy közönsége szereti ezt a házat.

4.3.2 Az épület korszerűsítésével kapcsolatban javasoljuk.

- Az előcsarnokban kétoldalt egy-egy közönség forgalmi felvonó elhelyezését javasoljuk, biztosítva az épület valamennyi szintjével a kapcsolatot.
- A jelenlegi vizes csoportok átalakítása szükséges.
- Az előcsarnok alatti teret javasoljuk a közönség forgalmi terekhez csatolni (feltehetően jelenleg gépészeti térként funkcionál). Ez lehetőséget teremt arra, hogy az előcsarnokból közvetlen elérhető módon jelentős területet lehet nyerni részben a nagy teremben zajló események kiszolgáló tereként alkalmazva, vagy önálló programokhoz felhasználva.

Például:

- Büfé tér nagy létszámú rendezvény esetén
- Önálló kiállító tér
- Amatőr művészek eseményeinek megtartására (előadás, kiállítás, performance...stb)
- Kisebb létszámú közösségi események megrendezése (táncpórba, bál, disco)
- Vacsora rendezvények megtartására...stb.
- A fenti tér megközelítésére a főbejáratnál szemben külön lépcsőt alakítottunk ki, mely a nagyterem érintése nélkül érhető el.
A nagyteremben javasoljuk az első három széksor mobillá tételét, melyet szükség esetén betolható-kihúzható, növelve a sík terület, vagy lejtős nézőtér méretét. (A teljes lelátósor mobillá tételét indokolatlannak érezzük, költségvonzatát nem kívánjuk részletezni.)
A nagyteremhez tartozó színpad korszerűsítése szükséges. Javasoljuk a színpad elbontásával szemben a hátsó front nyithatóvá tételét, mely ilyen formában is működhet terasz kapcsolatként a Pelikán Park felé, továbbá játéklehetőséget biztosít a kültér irányába is, jelenlegi funkciójának megtartása mellett.
A nagyterem kettéoszthatóságára egy felhúzható hangszigetelő függöny beépítését javasoljuk. A tér kettéosztásával mindkét oldal egymás melletti üzemeltetése lehetséges, mivel a földszinti és emeleti megközelítést is biztosított. Az előcsarnok megbontását sürgősen, rossz megoldásnak tartjuk.
- A kettéosztott terem vonatkozásában, például: amikor színházteremként működne az egyenes padlózatra egy lejtős, illetve egy vízszintes nézőtéri terület alakítható ki. A színpad kiépítése bontható formában a sík padozaton, a meglévő színpad folytatásaként lehetséges, melynek kiszolgálása az állandó színpad oldaláról lehetséges.
A nagyterem északi oldalán található kijáratok jelentős felbővítését javasoljuk, lehetőséget adva – nagy létszámú eseménykor, például: bál – egy szabadtéri udvar kapcsolódásához.
Az északi oldalon lévő telekhatár mentén egy az árkád magasságával megegyező határoló falat építettünk elválasztva az udvart a közterülettől. A hálós fémlemez szerkezetű fal belső oldalán növényzónát telepítettünk a közvetlen belátás akadályozására. A határoló fal és épület fala közötti szakaszokon a kijáratok felett mozgatható vászontető elhelyezését javasoljuk.

Az épület főbejárati nyugati homlokzata előtt egy fedett árkádsort terveztünk a rendezvénytér és rendezvényépület között, mely köztes térként mindkét oldalon előforduló nagy létszámú rendezvény esetén előnyös szerepet tölthet be, azon felül, hogy az intézmény fontos bejáratait fedett közlekedővel összeköti.

A nézőtérben található technikai galériát az igények figyelembevételével át kell építeni.

4.3.3 Az épület műszaki korszerűsítésével kapcsolatosan az alábbi javaslatokat tesszük.

- A szerkezetet erősen érintő módosításokat elkerülni javasoljuk, beleértve a jelenlegi lelátót megszüntető átalakítást is.
- Az épület határoló falait a kornak megfelelő hőtechnikai feltételek szerint szigetelni kell, homlokzati burkolatait és tetőhéjalását fel kell újítani. Nyílászáró szerkezeteit korszerű, a mai igényeknek megfelelő szerkezetre kell cserélni.

Épületgépészetileg, korszerűsíteni kell ütemezhető üzemeltetéssel.

A fenti felújítás és üzemeltetési megosztás az elektromos ellátásra, valamint a gyengeáram rendszereire is vonatkoztatható. Teljes belsőépítészeti felújítás szükséges az újmódosítások, gépészeti és elektromos korszerűsítések, valamint akusztikai követelmények figyelembevételével.

4.3.4 Tervezett új épületszárny

A rendezvény épület program szerinti kiszolgálóhelységeit a meglévő épület délkeleti sarkán csatlakoztattuk, ahol a színészvárón próbatermeken felül az egyéb szükséges helységcsoport található.

A program szerinti kis belmagasságú próba és szekciótermek a színház próbatermeihez csatlakoznak a kölcsönös használat biztosítása érdekében.

A színpadi öltözők a színház öltözőinek épületében található, a szereplés előtti csoportok, illetve személyek a színpad melletti váróban, vagy próbatermekben tartózkodhatnak.

A színpad díszletkiszolgálása a központi beszállító folyosón, - közvetlenül egyes úton - keresztül oldható meg.

4.3.5 Tervezett gépészeti és elektromos ellátás

Az energiaellátás az intézmény központi egységeiből, így a hő és hűtőközpontból, elektromos szempontból, a központi kapcsolótérből, illetve szünetmentes központból (UPS, aggregátor). A légtechnika berendezéseit a nagyterem két oldalán, a tetőn, illetve a tetőtérben helyeztük el.

A friss levegő bejutás függőleges aknákon keresztül jut az alsó szintekre. Épített közműsatornákon át kerül a szükséges helyekre. A gazdaságos üzemeltetéshez az egységes rendszer mellett a szakaszolható működtetés biztosítjuk.

4.3.6 Többcélú „multifunkcionális” működés

Az előbbieken ismertetett átalakítások, módosítások, korszerűsítések után úgy gondoljuk, hogy a kért többcélúságot a rendezvényterem a kor elvárásainak szintjén tudja biztosítani, sőt a plusz adottságok figyelembevételével többlet nyújtására is alkalmas. Az előterek, előcsarnokok kapcsolódása a színházteremmel kedvezőbb körülményeket teremhet nagy létszámú rendezvények esetén, mind a közönség érkezését, vagy távozását illetően.

A kiszolgáló oldal, valamint gépészeti rendszerek összekapcsolódása gazdaságossági szempontból előnyös üzemeltetést tesz lehetővé.

A technikai oldal kapcsolódása a TV stúdió rendszeréhez új távlatokat nyit mindkét intézmény részére.

4.4 TV Stúdió funkcionális ismertetése

4.4.1 Általános ismertetés

A Stúdió főbejárata az árkád alól nyílik.

A személyzet a színház területén kialakított ellenőrzött bejáratokon át közelítheti meg az objektumot.

A stúdióban szereplők öltözője, előkészítő helyiségei (fodrász-smink) a színházban elhelyezett funkciókkal közös.

A stúdió működésével kapcsolatos közönségforgalmi kiszolgálás (ruhatár, büfé...stb) a színházéval megegyező. A személyzet ellátását biztosító helyiségek (karbantartók, biztonsági őnök, gondnokság) átfednek.

A TV stúdió díszlet kiszolgálása megegyezik Színház és Rendezvényközpont kiszolgálásával, közvetlen beszállítással a díszlettároló folyosóról.

4.4.2 Funkcionális alapelrendezés

A gyártási stúdiók a földszinten kerültek elhelyezésre, figyelembe véve a magas padlóterhelési igényeket. Itt található a közönségforgalmi előtér, marketing, tárgyaló, gyártásvezetői iroda, valamint a stúdióhoz közvetlenül kapcsolódó helyiségek.

Az emeletre került a hír stúdió és csatolt operációs helyisége, a szerkesztőség, valamint adminisztrációs vezetés a központi szerver és kapcsolódó helyiségei, valamint az archiváló és feldolgozó termei. Itt található a hírstúdióhoz tartozó sminkelő is.

A legfelső szinten a vágó szobák és adásvezérlés helyezkedik el személyi tartózkodóval.

4.4.3 Technikai kiszolgálás

A stúdió működési energiát a központban kialakított trafó és kapcsolótérből kapja a működéshez szükséges feltételek szerint. Hasonlóképpen a hűtő és fűtő energiát is. A légtechnika a tetőn önállóan a TV Stúdiót kiszolgáló kerület elhelyezésre.

A stúdió funkcionális műszaki és technikai működését lásd a TV stúdióra vonatkozó műszaki leírásban, mely részletesen ismerteti az egyes helyiségek méreteinek és technikai kialakításának módját, igény szintjét.

4.5 Étterem és konyhaüzem

Az intézményhez tartozó éttermet és konyhát úgy helyeztük el, hogy annak kiszolgálása függetleníthető legyen a színház és kulturaközpont gazdasági forgalmától. Fogyasztó tere kapcsolódjon a színház közönségforgalmi teréhez, de akár függetlenül kívülről is megközelíthető legyen.

Úgy gondoljuk, hogy az itt működő konyhaüzem részéről kell kiszolgálni az épület valamennyi vendéglátással kapcsolatos területét, az:

- Éttermet
- Szabadtéri teraszt
- Az épület büfé-kávézóját
- A színház eseti büféjét
- A rendezvényterem eseti büféjét
- A színész büfé befejező konyháját.

A fentiekhez a szükséges közlekedőket és lifteket alakítottunk ki, a helyi szerviz terekhez kapcsolva.

A konyhaüzem gazdasági kiszolgálása az –1-es garázszintről történik. Személyzeti bejárata megegyezik az épület személyforgalmának belépési pontjaival, öltözője elkülönített.

Gépészeti és elektromos ellátása központi, elkülönített szakaszolással. Szellőző rendszere önálló. A konyhaüzem elszívott levegője a torony bütü oldalán kialakított aknákon felvezetve az épület tetején kerül kibocsátásra. A friss levegő beszívás a második emeleti büfé felett kialakított légtechnikai gépháznál történik. A konyha gépészeti kiszolgálásához, mind az álmennyezeti tér, mind a padló alatti garázs térben lévő szerelési sáv áll rendelkezésre. A térszint alatti konyhaüzem kialakításánál a használt levegő elvezetésnél fokozott gondossággal kell eljárni.

4.6 Parkoló kialakításának ismertetése

A Színház és Rendezvényközpontoz tartozó parkolókat az új főter alatt, a nyugati térfal épületeitől ~12 méteres távolságot tartva alakítottuk a ~ 2 méterre a tervezett épület határától.

A parkoló szint gépkocsi megközelítését a Petőfi Sándor utca és a Deák Ferenc utca felől elhelyezett két forgalmi irányú egyenes rámpával oldottuk meg. A parkoló a rendezvényter alatt 2 szintes, míg az „agora” 1 szintes kialakítású befogadó képessége 254 személygépkocsi, ami jelentősen meghaladja a kötelezően meghatározott 150 gépkocsit.

Véleményünk szerint, egy racionális megoldott parkoló tér szint alatti ismétlése célszerűbb lehet a felszínen a közlekedés, vagy zöldterület rovására megoldott parkolóhelyeknél. Megfontolandó lenne, gazdaságossági számítással ellenőrzöten a belvárosi parkolás átgondolása, a meglévő parkoló helyek beszámításával ellentétben.

A parkoló személy kijáratok a tér északi sarkán, valamint a déli oldalon a színház szélfogójában került megoldásra lépcső és liftblokkal.

A tér közepén a Karinthy Frigyes utca magasságában biztosítottuk a harmadik kijáratot, mely egy rámpán át az „agorá”-ra vezet. A tervezett parkoló nappali időszakban

közforgalom számára szabadon igénybe vehető. Az épületrész függetlenül üzemeltethető a többi főfunkciótól, energia ellátása az intézmény központi elektromos kapcsolóteréről működtethető. A színháztér kidobásra kerülő levegője téli időszakban a garázstérbe történhet, légtemperálást biztosítva. Az elszívott szénmonoxid és füstgáz kidobása a konyhai romlott levegőhöz hasonlóan a SZTK épület tetején, a gépészeti szint magasságában történik.

4.7 Alternatív energia használat

Az intézmény energiaellátása, közműcsatlakozása a meglévő hálózathoz csatlakozik. A gazdaságos, illetve takarékos üzemeltetése érdekében a nagyszámú öltöző, konyhaiüzem és vizes helység miatt a dél-keleti tetőfelületen napkollektor mező elhelyezését javasoljuk, mellyel a szükséges melegvíz ellátást az év nagyobb szakában biztosítani lehet.

5. Építészeti megjelenés, tömegalakítás, homlokzatok, szerkezetek, anyagok

5.1 Az épületegyüttes illeszkedése a környezethez

Az épített környezet meghatározó karakterrel bír. A Király utca és környező utcákból közelítve, színvonalas 19. századi eklektikus, századfordulós, szecessziós és a század első felén át a 60-70-es évekig bezárólag zártsorú városi tömbökben létesült színvonalas, jó és átlagos épületek sorával találkozhatunk.

A térre kiérve az MSH és SZTK épülete a kialakult városi beépítéstől eltérően a „térben áll”, melynek szoborszerűsége és városszerkezeti struktúrája megkérdőjelezhető.

Ehhez csatlakozik a Petőfi Sándor utca és Deák Ferenc utca közötti kedvezőtlen útátvezetés.

Tervünkben egy olyan városszerkezeti elhelyezést javasolunk, mely egyrészt a Sportház mellett a tér rendszerét figyelembe vevő SZTK szárnyat megtartva egy olyan beépítést eredményez, mely igazodik északi és déli oldalon a beépítési vonalhoz, nyugati oldalon térfalat képez, míg a keleti részen megfelelően kommunikál a patakparti parki sétánnyal is.

Az épület kontúrja a keretbeépítések határát követi, magassága közel áll, illetve egyező a környezet beépítési magasságával, az épület magas részei az utcavonaltól távol emelkednek ki a tetősíkból.

A keletkező tér, keleti térfala az épület teljes hosszában kapcsolódik új térrészekhez.

5.2. A tömegalakítás tekintetében a megtartott épületek önálló tömegként történő megjelenítésével, valamint a környezet beépítésének léptékéhez igazodik. Emellett az új tömeg bontásával az árkádsor és udvar lehatárolással sikerült az egységes megjelenést is biztosítani. A térépítészeti és kertészeti eszközökkel történt tagolás, arányos térfelületek létrejöttét eredményezte.

5.3 Homlokzatképzés

Az új épület építészeti megjelenésénél a régi és új összeépüléséből egymást erősítő hatást kívántuk érvényesíteni. A meglévő Sportközpont homlokzatainak eredeti anyagát javasoljuk megőrizni, nyílászáróinál – a cserék ellenére – az eredeti építészeti hatást kell

figyelembe venni, illetve felerősíteni. Az új épületrészeken mai kor építészeti megjelenítése jellemző anyaghasználattal élünk. A régi megtartásával együtt is egységes megjelenést kívántunk létrehozni. Az épület nagy sík és kisebb funkcionális nyílással tagolt felületeit perforált fémlemez burkolattal láttuk el. Acélszerkezetre szerelve a meglévő épület előtti árkádnál és udvarekhatárolásnál is ezt alkalmaztuk. Az új színház közönségforgalmi terei nagyméretű üvegfalakkal kapcsolódnak a közterületekhez.

Az épület megjelenésénél az egységesség, összefogott nappali megjelenés mellett fontos szempont az épület eseti megjelenése. Egy a nappalinál is nyitottabb, izgalmas, hívogató, de reprezentatív megjelenést nyújtson a kultúr felé. A tető felépítményeket egységesen kívánjuk burkolni, melynek anyaga patinázott rézlemez.

5.4. Az épület kulturális tartalma, üzenete

Az új intézménybe foglalt kulturális és közösségi funkció, valamint az itt található napközben is működő kulturális események, kiállítás, vendéglátás, előadások...stb sora – egy folyamatos, megújulni tudó program közvetítésére alkalmas helyet biztosíthat. A fenti szempontok figyelembevételével célunk egy nyitott, sokoldalú, vonzó a külvilág fele kommunikatív megjelenés biztosító épület létrehozása volt. A környezete felé forduló nyitottsága mellett megjelenésével, pozitív kisugárzást gyakoroljon környezetére is.

6. Összefoglalás

- Városszerkezetbe, környezetbe illesztés során az adottságok elemzését követően jelentős, az épület elhelyezéséhez szükséges városszerkezeti, közlekedési módosításokat javasolunk. A Petőfi tér gépkocsi - közlekedéstől való mentesítése tervezett épület mellett a tér egyéb épületeinek környezetét is pozitívan befolyásolja, az új rendezvénytér pedig szélesebb városi kihatással is bír.
A tervezett épület meghatározásánál a környezethez igazodó léptéket tartottunk, mely igazodik a város szerkezetéhez, megjelenésével valamennyi irány – tér patakpart – park utcák felé megfelelő súllyal jelenik meg, térfalakat és utcaképet képezve.
- Funkcionális kialakítás, funkcionális igények kielégítését tekintve a legnagyobb körültekintéssel és tájékozódással jártunk el. Konzultációk eredményeképpen esetenként a megadott paraméterek felülvizsgálata is szükségessé vált. (pl.: TV Stúdió).
A megoldások értékelésénél meglévő épületek felhasználásának adottságát is figyelembe kell venni. Úgy gondoljuk, hogy mind két épület optimálisan kapcsolható az új épületegyüttesbe.
- Az épület kulturális tartalmának vonatkozásában törekvünk a meglévő és új építészeti világ integrálása. Ugyanakkor új épületünk esetében egy teljesen mai építészeti világot kívánunk megfogalmazni. A tervezett épület kialakult városi struktúrának része és nem egy idegen önmagáért való elem legyen, mely méltón reprezentálhatja a város új kulturális központját.
- Megvalósíthatóság szempontjából, a gazdaságosságot és beruházás költségét szem előtt tartva döntöttünk a meglévő Sportközpont felújítása, korszerűsítése mellett, illetve az SZTK épület tömbjének minél nagyobb mértékben történő hasznosítására. A fentiek mellett olyan megoldásokra törekedtünk, melyek elkerülik a felesleges túlépítéseket, s egyéb racionalitást mellőző műszaki megoldásokat.

A központosan kialakított, kölcsönösen egymást kiegészítő, egy helyre csoportosított funkcionális és technikai egységek szintén a gazdaságosságot célozzák.

- Fenntarthatóság és üzemeltetési szempontból a központi energetikai rendszere, a főegységenkénti szakaszolással alapfeltételt jelenthetnek a cél érdekében.

Az egyes egységen belül a szükséges részszakaszolásokat is fontosnak tekintettük, javasolt technikai rendszereinkben.

Alternatív energia forrásként a tetőfelületen elhelyezett napkollektorokat javasoljuk alkalmazni, mely rásegíthet időszakosan az épület energiaellátásában, figyelembe véve az öltözők és konyhaüzem folyamatos meleg vízigényét.

- Ütemezhetőség időbeni megvalósíthatóságot tekintve ideális feltételek biztosítására törekedtünk.

I. ütem Színház és öltözőtorony építendő meg, a gépész és villamos központokkal egyetemben. (a többi ütem berendezésének csak a helye készül el)

Rendezvényközpont változatlanul működik.

II. ütem Rendezvényközpont korszerűsítése történik meg, és a TV Stúdió megépül. (A TV Stúdió ütemen belül elkülöníthető.)

III. ütem Az épület előtti mélygarázsok, étterem és terek valósulnak meg. (Ezen ütemen belül a színház előtti tér, garázs és étterem-konyha önállóan is ütemezhető)

A fenti megvalósítási ütemek számát megvalósíthatónak tartjuk, sorrendiségeiket, tényleges ütemszámot megrendelői kompetenciának tartjuk. Lásd a csatolt ütemezési rajzokat.

2008.10.27.